Sprawozdanie z Uroczystości 82 Rocznicy Pierwszej Wielkiej Deportacji na Sybir w dniu 10.02.2022 we Wrocławiu

Uroczystość z okazji tej bolesnej rocznicy składała się z dwóch części:,

Część I: godzina **11.00** Msza św koncelebrowana w kościele p. w **św Bonifacego** przy pl. Staszica 4,którego Proboszcz jest Kustoszem naszego Pomnika.

Część II: godzina **12.00** Uroczystość patriotyczna pod pomnikiem **Zesłańcom Sybiru** przy Skwerze Sybiraków

Ad. cz. I
Uroczysta Msza Święta odprawiona zgodnie z ceremoniałem wojskowym,rozpoczęła się wprowadzeniem do kościoła pocztów sztandarowych szkół,harcerzy,Związku Sybiraków,Akademii Wojsk Lądowych i 16 BOT Wrocław przy muzycznej oprawie Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych.

Na wstępie ks. Proboszcz przedstawił Wikariusza Generalnego Archidiecezji Wrocławskiej **ks. dr Adama Łużniaka** ,który przewodniczył liturgii wraz z koncelebransami **ks .o. Witoldem Baranem,ks. mjr Maksymilianem Jezierskim i ks. Wojciechem Tokarzem.**

Przejmującą homilię wygłosił **ks. ojciec Witold Baran** redemptorysta kustosz **Golgoty Wschodu**. Nawiązał do źródeł totalitaryzmu,bezbożnego systemu,który zawsze prowadzi do bestialstwa, a rodzi się z pychy ludzkiej. Po co pamiętać? Po co wspominać? Żeby oddać hołd? Z pewnością tak. Żeby się pomodlić za zesłańców?Owszem,ale też po to należy wspominać tragiczne wywózki na Sybir by stawać się mądrzejszym w wymiarze osobistym i narodowym. Wszak **historia magistra vitae est**. Błogosławieni,którzy z tej historii chcą się uczyć gdyż zło znów czai się wokół nas.

Po błogosławieństwie, po pieśni **Boże coś Polskę** ,salucie sztandarami i ich wyprowadzeniu uczestnicy uroczystości udali się pod Pomnik Zesłańcom Sybiru na pobliski Skwer Sybiraków,gcdzie na placu udekorowanymi flagami odbyła się druga część Uroczystości.

Ad. cz.II

Po wprowadzeniu i ustawieniu pod Pomnikiem pocztów sztandarowych,orkiestry reprezentacyjnej Wojsk Lądowych i kompanii honorowej,którą wystawiła **Akademia Wojsk Lądowych** odegrano i wspólnie odśpiewano **Hymn Rzeczpospolitej Polskiej.** Następnie wystąpił Wiceprezes Oddziału Wrocławskiego Związku Sybiraków :**Ryszard Janosz**,który nawiązał do tragicznej daty 10 lutego 1940 roku. Przypomniał zebranym początek wielkiej zbrodni bolszewików na Narodzie Polskim. Powiedział jak w wyjątkowo mroźną noc rozpoczęła się pierwsza masowa deportacja Polaków na Sybir w ramach planowego wyniszczenia ludności polskiej przez Sowietów. My wówczas małe dzieci przeżycie Sybiru zawdzięczamy naszym rodzicom ,a głównie **Matkom.** Potem nastąpiły kolejne wywózki w kwietniu i czerwcu 1940 roku,a czwarta w czerwcu 1941 roku. Nawet wówczas gdy rozpoczęła się wojna niemiecko-radziecka,sowieci wycofywali się

,transporty z Polakami bombardowanymi przez samoloty niemieckie jechały na Sybir.

Spotykamy się tu aby uczcić pamięć naszych najbliższych,którzy pozostali na zawsze na nieludzkiej ziemi. Także po to aby pamięć o okrutnej zbrodni nie zaginęła,nie poszła w niepamięć. Wieziono nas tam abyśmy „wyzdychali”Jesteśmy pokoleniem odchodzącym i bardzo zależy nam ,aby na trwale zapisać nasze bolesne doświadczenia w pamięci młodego pokolenia ,w pamięci Narodu,jako przestrogę przed lekceważeniem odradzających się grup szowinistów i faszystów. Wśród nich może narodzić się współczesny Hitler lub Stalin

Po przemówieniu Wiceprezes **Ryszard Janosz** przywitał przybyłych przedstawicieli władz rządowych,samorządowych,księży,żołnierzy,nauczycieli,harcerzy i uczniów. Z uwagi na ograniczenia pandemiczne i ferie uczniowie przybyli niezbyt licznie.

Kolejno witał:Wikariusza Generalnego Archidiecezji Wrocławskiej **ks. dr Adama Łużniaka**
- Wicewojewodę Dolnośląskiego p. **Jarosława Kresę**
- przedstawicieli Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty i pana **Damiana Mrozka**
- Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego p. **Andrzeja Jarocha**
- Przedstawicieli pana Prezydenta miasta: dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego p. **Dorotę Feliks** p. **Dorotę Kozak - Rybską**.
- Dyrektora Biura Poselskiego p**. Beaty Kempy** p. **Krzysztofa Tarnowskiego**
- Burmistrza Środy Śląskiej p. **Adama Rucińskiego** wielkiego przyjaciela Sybiraków
- Poczet Sztandarowy Akademii Wojsk Lądowych i 16 Dolnośląskiej Brygady Obrony Terytorialnej
-Dowódcę 16 Brygady OT p. płk **Artura Barańskiego** i szefa Wydziału Wychowawczego Akademii Wojsk Lądowych pana płk **Wojciecha Czerechowskiego**
- Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego p. płk **Piotra Rupę**

Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji pana insp. **Pawła Barskiego** i z-cę Miejskiego Komendanta Policji pana podinspektora **Oktawiusza Cieślika**
-Panów mjr **Słotwińskiego** i komendanta Garnizonu mjr **Sebastiana Krupkę**
-Dyrektora Wrocławskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej p. **Pawła Rozdżestwieńskiego**
-Komendanta Straży Miejskiej **p. Piotra Kościelnego**
-Księży Kapelanów i Kustoszy Sybirackich Znaków Pamięci :ks. **Wojciecha Tokarza**, ks.**O Witolda Barana** i ks**. Maksymiliana Jezierskiego.**
-harcerzy **ZHP i ZHR,**przedstawicieli organizacji kombatanckich z którymi wspólnie przekazujemy społeczeństwu świadectwo naszych życiowych doświadczeń
-Prezesa Związku Inwalidów Wojennych p. płk. **Wojciecha Olenderka**
-Prezeskę Stowarzyszenia”Rodzina Katyńska”p. **Teresę Gwarę**
-Prezesa Wrocławskiego Oddziału Związku Armii Krajowej pana prof. **Stanisława Ułaszewskiego**
-Wiceprezesa Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich pana **Jana Paluchniaka**
przedstawicielki **Fundacji Wspólnota Pokoleń** opiekującej się kombatantami w czasie pandemii p. **Małgorzatę Koronkiewicz- Hupajło** i p**. Magdalenę Szymerowską**
-Panie Dyrektorki szkół noszących imiona Bohaterów Narodowych:Marszałka Józefa

Piłsudskiego i gen. Władysława Andersa panią **Dorotę Tylek** i panią **Katarzynę Osieleniec-Moszczyńską**
-pana dyr. **Leszka Wesołowskiego,**którego szkoła w kwietniu br otrzyma imię „**Zesłańców Sybiru”**
-panią dyrektor **Ewę Nadzieję** i wszystkich nauczycieli opiekujących się uczniami
-p. prezes Stowarzyszenia Pamięci Ofiar Sybiru **Antoninę Kurzaj**
-przedstawicieli Ośrodka Pamięć i Przyszłość p. **Marka Kosedniaka** i panią **Kamillę Jasińską**,którzy wspierają nasze działania i podjęli się renowacji Izby Pamięci w Golgocie Wschodu
Na koniec szczególnie gorąco prezes przywitał drogich **Sybiraków** ze Związku Sybiraków jak i Z S III RP współorganizatora uroczystości, którzy nie bacząc na swój wiek i różne dolegliwości przybyli na najważniejsze dla nas miejsce we Wrocławiu pod pomnik **„Zesłańcom Sybiru”**
„Witam wszystkich zebranych,jestem przekonany że uroczystość zapadnie głęboko w pamięć wszystkim uczestnikom” tymi słowami zakończył **p. Ryszard Janosz** swoje przemówienie.

Następnie głos zabierali zaproszeni goście:

„Jeśli zapomnę cię Jeruzalem,
Niech uschnie prawica moja!
Niech przylgnie język mój do podniebienia
Jeślibym nie pamiętał o tobie”
Tak fragmentem Psalmu 137 Nad rzekami Babilonu-pieśnią wygnańców przywołał pamięć o syberyjskich zesłańcach Wikariusz Generalny Archidiecezji Wrocławskiej ks. dr **Adam Łużniak.**
Następni mówcy:Wicewojewoda Dolnośląski **p. Jarosław Kresa**,Przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego p**. Andrzej Jaroch,** Dyrektor Oddziału IPN **Paweł Rozdżestwieński,** Burmistrz Środy Śląskiej **Adam Ruciński** i inni nawiązywali do tragicznej rocznicy i konieczności pamięci gdyż obecnie za polskość są prześladowani nasi rodacy na Białorusi.

Po okolicznościowych przemówieniach nastąpiło wręczenie odznaczeń:

Krzyżem Zesłańców Sybiru zostali udekorowani przez Pana Wojewodę **Jarosława Kresę: Jadwiga Korniak,Barbara Szywała,Genowefa Prorok,Irena Bagińska i Stanisław Hopting**
-Odznaką Honorową Sybiraka: płk Sławomir Ślusarz
-Złotą Odznaką za Zasługi dla Sybiraków: Maria Bunakowa
Odznaki wręczył członek Zarządu Głównego Związku Sybiraków **Ryszard Janosz**

Dalszym punktem programu była modlitwa ekumeniczna którą odmówił kapelan Sybiraków **ks dr Wojciech Tokarz.** Nasz kapelan modlił się gorąco za Sybiraków,którzy zamęczeni nieludzkimi warunkami zmarli na Nieludzkiej Ziemi i tam bez pogrzebów i mogił oczekują na Sąd Ostateczny. W swojej modlitwie przypomniał też zmarłych Sybiraków,którym dane było wrócić z zesłania i spocząć w ojczystej ziemi a także za Sybiraków,którzy wciąż pielgrzymują w drodze do Pana Boga.

Po modlitwie nastąpiło odczytanie **Apelu Pamięci .**

Oficer WP wzywał do apelu zesłańców z :
Wołogdy,Archangielska,Murmańska, Wysp Sołowieckich , Workuty, Kotłasu, Uchty, Peczory,Dudinki,Norylska,Jakucka,Kołymy,Irkucka,Magadanu, Sachalina, Charkowa,Czyty,Krasnojarska,Omska,,Tobolska,Czelabińska,Astrachania, Saratowa,Kazania,Krasnodaru,Doniecka i Krzywego Rogu oraz wszystkich którzy zginęli śmiercią męczeńską w nieznanych miejscach katorgi

Cześć Ich Pamięci

Następnie dla uczczenia pamięci ofiar Wielkiej Deportacji na Sybir oddano **Salwę Honorową .**

Po czym nastąpiło składanie wieńców i wiązanek kwiatów pod Pomnikiem.

Kolejność delegacji była następująca:
1.Związek Sybiraków
2.Wojewoda Dolnośląski
3.Dowódca Garnizonu Wrocław
4.Marszałek Województwa Dolnośląskiego
5.Prezydent Wrocławia
6.Pozostałe delegacje

Po złożeniu wieńców Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych odegrała Pieśń Reprezentacyjną WP słynne **Legiony** po czym odtworzono **Hymn Sybiraków** w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego.

Na zakończenie **p. Ryszard Janosz** serdecznie dziękował wszystkim ,którzy przyczynili się do godnej organizacji naszej **Uroczystości.** W szczególności pocztom sztandarowym Akademii Wojsk Lądowych, 16BOT,,Komendzie Garnizonu Wrocław i wszystkim ,którzy przybyli by uczcić pamięć Tych co zostali na Nieludzkiej Ziemi. Szczególnie serdeczne słowa skierował do Sybiraków,którzy nie bacząc na dolegliwości sędziwego wieku przybyli pod pomnik Zesłańcom Sybiru aby swoją obecnością zaświadczyć o zbrodni bolszewików.

Ze względu na pandemię zrezygnowano z tradycyjnej wspólnej grochówki.

Do zobaczenia na następnej uroczystości być może już bez rygorów sanitarnych

Opracowała:

Nijola Stankiewicz-Latosik